

POSTANOWIENIE

Dnia 20 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

na posiedzeniu w trybie art. 539e § 1 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 20 lutego 2026 r.,
skargi wniesionej przez obrońcę oskarżonego **B. F.** ,
na wyrok Sądu Okręgowego w Gdańsku
z 26 czerwca 2025 r. sygn. akt V Ka 739/25
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim
z 12 grudnia 2024 r. sygn. akt II K. 558/20
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić skargę;**
- 2) obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

[JJ.]

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Gdańsku wyrokiem z 26 czerwca 2025 r. sygn. akt V Ka 739/25 uchylił wyrok Sądu Rejonowego w Starogardzie Gdańskim z 12 grudnia 2024 r. sygn. akt II K. 558/20, którym oskarżony B.F., został uniewinniony od zarzutu popełnienia przestępstw z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 199 § 3 k.k. w zw. z

art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 199 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., opisanych w punkcie I i III aktu oskarżenia w części dotyczącej czynu z pkt. 1 aktu oskarżenia i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w postępowaniu I instancyjnym. W pozostałym zakresie Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

W pisemnych motywach wyroku sąd odwoławczy wskazał, iż już zgromadzony materiał dowodowy pozwala na przypisanie oskarżonemu konkretnych czynów, opisanych w z art. 200 § 1 k.k. w zw. z art. 199 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., w tym także tego z pkt. I aktu oskarżenia, od popełnienia którego oskarżony został uniewinniony. Sąd odwoławczy nie miał jednak możliwości zmiany orzeczenia na niekorzyść oskarżonego poprzez wydanie wyroku skazującego co do zarzutu I aktu oskarżenia, albowiem wydaniu wyroku skazującego na etapie postępowania apelacyjnego stoi na przeszkodzie zakaz określony w art. 454 § 1 k.p.k. (*vide: uchwała Składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r. sygn. akt 1 KZP 10/18*). W takim stanie rzeczy konieczne stało się uchylenie zaskarżonego wyroku celem ponownego rozpoznania sprawy przez sąd pierwszej instancji.

Od powyższego wyroku skargę złożył obrońca oskarżonych, zarzucając zaskarżonemu wyrokowi naruszenie art. 437 § 2 k.p.k. przez uchylenie zaskarżonego apelacją wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania w celu „wszechstronnego i rzetelnego zbadania wszystkich okoliczności sprawy, dogłębnego przeanalizowania zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a następnie wydania końcowego rozstrzygnięcia, w sytuacji gdy konieczność ponownej oceny przeprowadzonych dowodów nie mieści się w kręgu podstaw wyroku kasatoryjnego. W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga okazała się niezasadna, stąd w myśl art. 539e § 2 *in princ.* k.p.k., podlegała oddaleniu. Nie można zgodzić się z autorem środka zaskarżenia, że

wydanie orzeczenia kasatoryjnego przez Sąd Okręgowy w Gdańsku nastąpiło z obrazą przepisów regulujących postępowanie drugoinstancyjne. Przepis art. 437 § 2 k.p.k. kataloguje przyczyny uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania. W sytuacji, gdy żadna z nich w danej sprawie nie zachodzi, obliguje sąd odwoławczy do zmiany kontrolowanego orzeczenia w obliczu stwierdzenia uchybienia. W sprawie niniejszej, jak wynika z pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, taka korekta nie była możliwa w postępowaniu drugoinstancyjnym. Wykluczało ją wystąpienie podstawy określonej w art. 454 § 1 k.p.k., zapobiegającej skazaniu oskarżonego po raz pierwszy w instancji odwoławczej. Zakaz ten ma charakter bezwzględny, tzn. nie dopuszcza orzekania na niekorzyść oskarżonego, niezależnie od tego, czy miałoby się opierać na nowych dowodach i odmiennych ustaleniach faktycznych, czy też na dotychczasowym stanie dowodowym i dokonanej rekonstrukcji zdarzenia. Gwarancyjny charakter tej instytucji, zapewniającej pełną realizację prawa do obrony w dwuinstancyjnym postępowaniu (*zob. postanowienie SN z 1 października 2025 r. sygn. akt V KS 20/25*), nie zawsze dla spełnienia warunków do kasatoryjnego orzekania oznacza wymóg przeprowadzania przez sąd *ad quem* uzupełniającego postępowania dowodowego, czy też oceny materiału dowodowego i dokonania ustaleń faktycznych w sposób właściwy dla sądu *meriti*. Zasadność takiego sposobu procedowania, charakterystycznego dla obecnie obowiązującego modelu postępowania apelacyjnego uzależniona jest od realiów konkretnej sprawy. W tej rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy o wadliwości rozstrzygnięcia sądu I instancji nie decydowały braki postępowania dowodowego, lecz wadliwie przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonych dowodów, co miało skutkować dokonaniem błędnych ustaleń faktycznych.

Biorąc pod uwagę treść pisemnych motywów zaskarżonego wyroku, wystąpienie powyższej podstawy nie budziło wątpliwości. Sąd *ad quem* przedstawił aspekty kompleksowej i analitycznej oceny materiału dowodowego, które czyniły jego ogląd w skrajnie odmiennym świetle, którego aspekt prawny stworzył wystarczająco wysokie prawdopodobieństwo dla wyprowadzenia odmiennego twierdzenia w zakresie sprawstwa oskarżonego, że materializowała się w tych realiach podstawa uchylenia orzeczenia, o której mowa w art. 454 § 1 k.p.k. Ocena

słuszności tego stanowiska pozostaje zaś poza zakresem kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy w ramach niniejszego postępowania *zob. np. uchwała siedmiu sędziów SN z 25 stycznia 2018 r. sygn. akt I KZP 13/17*). Natomiast takie zapatrywanie sądu odwoławczego obligowało ten organ do uchYLENIA zaskarżonego apelacją wyroku, skoro nie wchodziło w grę wydanie wyroku skazującego w instancji odwoławczej (art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k. w zw. z art. 454 § 1 k.p.k.). Zastosowanie tego przepisu było – wobec jednoznacznej wymowy wyników postępowania kontrolnego w ramach toku instancji - obowiązkiem sądu *ad quem*, ukierunkowanym na wspomnianą ochronę interesu procesowego oskarżonego. W tej sytuacji zatem Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku nie uchybił przepisowi art. 437 § 2 zd. drugie k.p.k., w związku z czym wniesioną skargę należało oddalić (art. 539e § 2 k.p.k.). Jednocześnie Sąd Najwyższy - stosownie do treści art. 539f k.p.k. w zw. z art. 527 § 1 i 4 k.p.k. – orzekł w przedmiocie kosztów sądowych postępowania skargowego.

SSN Ryszard Witkowski

[WB]

[a.ł]